

sportsmenov. [Long-term training of young athletes]. Harkov: izd-vo Osnova.

2. Andreychuk, V. I., Varzhelenko, I. I. (1989). *Priyemy boya s oruzhiyem osnovnoye sredstvo rukopashnogo boya*. [The methods of combat with weapons are the main means of hand-to-hand combat]. Leningrad.

3. Batuyev, A. S. (1970). *Funktsii dvigatel'nogo analizatora*. [Functions of the motor analyzer]. Leningrad.

4. Entsyklopediya fizychnoyi pidhotovky (2004). *Metodychni zasady rozvytku fizychnykh yakostey*. [Encyclopedia of physical training. Methodical principles of development of physical qualities]. Moscow.

5. Karpeyev, A. G., Kasatkina, I. V. (1976). *O vozrastnykh osobennostyakh koordinatsii dvizheniy v svyazi s dal'neyshey konkretizatsiyey obucheniya i trenirovki detey shkol'nogo vozrasta*. [On the age-specific features of coordination of movements in connection with the further specification of training and training of school-age children]. Omsk.

6. Platonov, V. N. (1991). *Fizicheskiye kachestva sportsmena*. [Physical qualities of the athlete]. Kyiv.

7. *Prakticheskiye zanyatiya po fiziologii (1968): uchebnoye posobiye dlya institutov fizicheskoy kul'tury*. [Practical training in physiology: a manual for institutes of physical culture]. Moscow.

8. Tishkov, YU. N. (1999). *Osobennosti primeneniya slozhno koordinatsionnykh uprazhneniy v sportivnoy trenirovke*. [Features of the application of difficult coordination exercises in sports training], Krasnoyarsk.

9. Fomin, N. A., Vavilov YU. N. (1991). *Fiziologicheskiye osnovy dvigatel'noy aktivnosti*. [Physiological basis of motor activity]. Moscow.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

БУР'ЯНОВАТИЙ

Олександр

Миколайович – викладач кафедри фізичного виховання і оздоровчої фізичної культури Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: початкова підготовка у військово-спортивному багатоборстві.

КОВАЛЬОВА Юлія Анатоліївна

– старший викладач кафедри фізичного виховання і оздоровчої фізичної культури Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутнього вчителя фізичної культури до формування морально-вольових якостей.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

BURYANOVATYI

Oleksander

Mykolajovych – teacher of the Department of Physical Education and health-improving physical culture, Centralukrainian Volodymyr Vynnychenko State Pedagogical University.

Circle scientific interests: initial training in military-sport pentathlon.

KOVALYOVA Yuliya Anatoliyevna

– senior lecturer of the Department of Physical Education and health-improving physical culture, Centralukrainian Volodymyr Vynnychenko State Pedagogical University.

Circle scientific interests: professional training of the future teacher of physical culture to the formation of moral and volitional qualities.

Дата надходження рукопису 18. 10. 2017 р.

Рецензент – д.п.н. професор О. А. Біда

УДК: 378.1 (430)

ГРИВКОВА Олена Яківна –

аспірантка Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
e-mail: grivkova@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ НА ЗАСАДАХ ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ У НІМЕЧЧИНІ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Прийняття Україною європейських цінностей та прагнення стати органічним складником світового освітнього простору потребує істотної перебудови усіх соціальних інституцій та процесів на нових, демократичних принципах, вільних від будь-якої форми дискримінації, зокрема й за

гендерною ознакою та актуалізує потребу вивчення досвіду організації вищої освіти, накопиченого в провідних зарубіжних країнах. Зокрема, особливого значення набуває всебічне вивчення питання організації професійної підготовки вчителів у сучасній Німеччині, тому що ФРН є одним із найвпливовіших членів Європейського Союзу, що має високорозвинену систему

вищої освіти загалом та акцентує увагу на якійсній підготовці педагогічних кадрів з урахуванням гендерно-орієнтованого підходу тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В означеному контексті особливо значущими є ідеї, висвітлені в працях ряду провідних сучасних німецьких педагогів-дослідників, які зробили суттєвий внесок у становлення та розвиток гендерної педагогіки Німеччини, зокрема, А. Бредов (A. Bredow), М. Біцан (M. Bitzan), А. Кайзер (A. Kaiser), М. Крюгер-Потрац (M. Krüger-Potratz), М.Кунерт-Цір (M. Kunert-Zier); К.Хагеманн-Вайт (C. Hagemann-White), Г. Фаульштїх-Віланд (H. Faulstich-Wieland) і багатьох інших. Наразі у Німеччині є дуже актуальними питання стосовно процесу організації професійної підготовки майбутніх учителів математики на засадах гендерно-орієнтованого підходу.

Мета статті полягає у висвітленні особливостей організації професійної підготовки майбутніх учителів математики на засадах гендерно-орієнтованого підходу у Німеччині.

Виклад основного матеріалу дослідження. Гендерне конструювання в Німеччині відзначається розробленням та впровадженням моделі гендерного мейнстрімінгу (Gender Mainstreaming) в усі ланки німецької освіти, збагаченням гендерно-інформаційного простору шляхом поширення гендерної статистики, проведення широкомасштабних просвітницьких заходів, спрямованих на підвищення гендерної компетентності педагогів (наприклад: гендерні тренінги та підвищення кваліфікації педагогів). Все це забезпечує формування гендерної культури нового покоління (М. Горсткемпер, П. Міддлетон, А. Пренгель та інші).

Вже на початку 2000 року наукова спільнота Німеччини і Постійна конференція міністрів освіти потребують "професіоналізації педагогічної освіти", тобто покращення педагогічно-дидактичної освіти, присвячення більшої уваги професійній практиці і спрямованості навчання на здобуття ключових компетентностей, котрі мають вирішальне значення для професії вчителя.

Останнім часом особливо підлягає великій критиці питання професійної підготовки вчителів математики в університетах Німеччини, а також розглядаються шляхи її удосконалення.

Сьогодні в німецькомовному просторі шкільні предмети розподіляються згідно домінуючих гендерних стереотипів на

«чоловічі» та «жіночі» як з точки зору розвитку компетентності та зацікавленості в учнів та учениць, так і відносно їх мотивації, впевненості у собі і самооцінки.

До так званих «жіночих» предметів відносяться предмети з дисциплін соціально-гуманитарного циклу. Математику ж тут завжди пов'язують з «чоловічою» галуззю знань, а вчителів математики критикують за застосування статево-рольових підходів і відтворення гендерних стереотипів.

Як зазначає німецька дослідниця Андреа Блунк (Andrea Blunck) «...потрібно терміново впроваджувати гендерні знання в процес професійної підготовки майбутніх вчителів математики, тому що вони будуть виступати у якості мультиплікаторів і формувати розуміння математики як предмету для наступних поколінь»[2].

Результати міжнародних і національних порівняльних досліджень (наприклад, TIMSS, PISA, IGLU, IGLU-E, LAU, QuaSUM), вказують на існуючі гендерні відмінності, котрі пов'язані з математичною продуктивністю і математичною самооцінкою (Я – концепцією) [3].

Ці відмінності, які помітні вже в кінці початкової освіти, зростають під час подальшого навчання в школі і проявляються у виборі наступного курсу та програми навчання, а також у виборі професії. Щоб розірвати цей процес – як підкреслюють багаторічні гендерні дослідження, що стосуються шкільного навчання – необхідна сенсифікація (майбутніх) вчителів математики з точки зору їх вкладу у створення і репродукцію гендерно-орієнтованих «галузей знань»; сенсифікація, котра базується на сприйнятті, поглядах і поведінкових моделях вчителів [6].

Дослідники фахової дидактики та вчені, що вивчають гендерну проблематику в шкільній і університетській освіті, вказують на протязі багатьох років не тільки на проблеми розвитку і реалізації гендерно-орієнтованого навчання математиці, а також на необхідність підвищення чутливості вчителів цього предмету стосовно їх вкладу у створення і відтворення гендерних стереотипів [5].

Нижче представлена концепція курсу «Математика, школа і гендер», («Mathematik, Schule und Geschlecht») який був розроблений в рамках розвитку підтриманого Федеральним міністерством освіти і досліджень (Bundesministerium für Bildung und Forschung – BMBF) спільного проекту університетів Білефельд, Гіссен і Гамбург «Гендерна компетентність як інноваційний елемент професіоналізації підготовки

вчителів з математики» («Genderkompetenz als innovatives Element der Professionalisierung der LehrerInnenausbildung für das Fach Mathematik») та апробований, оцінений і удосконалений (оптимізований) у восьми університетах.

З точки зору спільного проекту, в центрі уваги якого зосереджені розробка, тестування та оцінка модульного елемента для систематичної інтеграції гендерної компетентності в професійну підготовку вчителів математики [6], необхідні стійкі реформи навчальних планів, котрі стосуються не тільки рівня викладання (трансляції) змісту дисципліни і методологічних знань, але і включення гендерної компетентності в якості ключової кваліфікації [4] і додаткового дидактичного елемента освіти.

Оскільки математика вважається «ключовий дисципліною» для вибору навчання і професії в галузі науки і техніки, цей проект розглядає інтеграцію гендерної компетентності в область підготовки вчителів математики як стійкий крок освітньої політики до загального збільшення рівних можливостей в шкільній освіті, вищій освіті та на ринку праці незалежно від гендерних стереотипів в сфері знань і інтересів.

З травня по серпень 2009 року вищезгаданий модульний курс «Математика, школа і гендер» був розроблений з метою впровадження як в навчальні плани, так і для створення навчально-методичного забезпечення, в яких майже відсутні або мало між собою пов'язані як результати наукових і дидактичних дискусій стосовно гендерно-орієнтованого навчання та наукових досліджень в галузі математики, так і центральні висновки гендерно-орієнтованих, конструктивістсько-направлених досліджень стосовно шкільної та університетської освіти.

В основі модульного курсу, який передбачається проводити в формі семінару, є розуміння гендерної компетентності як професійної ключової кваліфікації, яка охоплює наступні виміри:

– фахова компетентність: базові і спеціальні знання в області гендерних досліджень про соціокультурні моделі конструювання гендеру та їх вплив не тільки на соціальні структури, інститути, на індивідуальну діяльність, але і на розвиток наукових дисциплін і гендерно-сенситивної фахової культури (вимір гендерних знань);

– дидактично-методична компетентність: навички гендерно-сенситивної організації процесів викладання і навчання (вимір організації навчального процесу);

– інтерактивна компетентність: навички

гендерно-сенситивної організації інтерактивних процесів в класі (вимір реалізації навчального процесу);

– особистісна компетентність: здатність рефлексувати відносно власної біографії як представника певного гендеру і пов'язаних з цим гендерних образів і гендерних норм, а також здатність рефлексувати стосовно гендерних атрибуцій, очікувань і оцінювання в шкільній практиці (вимір саморефлексивності) [6].

На тлі цього багатовимірного визначення гендерної компетентності цей модульний курс, розроблений в якості навчального зразка на основі відповідних ресурсів знань з гендерних досліджень, націлений, в першу чергу, на підвищення чутливості студентів до механізмів і наслідків гендерностереотипованих атрибуцій при репродукції гендерно-специфічних «галузей інтересів і знань» в сфері математичних досягнень і при самооцінці (Я – концепції).

По-друге, враховуючи велике значення гендерних знань для області шкільної освіти, повинні передаватися центральні теоретичні концепції та навчально-методичні підходи для гендерно-сенситивної розробки уроків математики, котрі можуть виявити в процесі викладання та навчання гендерно-стереотипні звуження і однобічності.

По-третє – і це очевидно має центральне значення для професіоналізації майбутніх вчителів – зважаючи на неминучу «заплутаність» процесів «конструювання гендеру» в школі як інституції та через шкільне навчання – семінар має на меті забезпечити набуття здатності усвідомлювати та змінювати власні професійні дії, процеси взаємодії і спілкуватися стосовно – можливо, ненавмисного (несвідомого) – гендерностереотипованого впливу.

По-четверте, семінар націлений на формування компетентностей, які забезпечать студентів здатністю до саморефлексії в майбутній педагогічній практиці. Це включає в себе критичне осмислення своїх власних гендерно-специфічних поглядів і відносин, а також відповідних інституційних умов та настанов (наприклад, стосовно гендерної ієрархії і гендерної сегрегації в шкільних навчальних програмах і навчальних матеріалах).

Оскільки всі окреслені чотири аспекти гендерної компетентності систематично контактують один з одним, вони – з різним акцентом – є частинами кожної сесії курсу.

Зважаючи на необхідність посиленої практичної спрямованості підготовки вчителів в університетах при дидактично-

методичній концепції модульного елементу застосовувався підхід «дидактично-методичного біплана». Ця методика гарантує, що деякі відповідні дидактично-методичні підходи, необхідні для гендерно-сенситивної організації викладання математики, інтегровані в дидактично-методологічну концепцію самого курсу і, таким чином, особливо сприяють набуттю студентами досвіду.

Для підвищення саморефлексії, студенти повинні були документувати результати роботи, свої власні ідеї, почуття і досвід, отриманий завдяки контексту семінару, в портфоліо, яке було орієнтоване на продуктивність процесу семінару.

Також, акцент був зроблений на виявлення можливостей і обмежень реалізації, розроблених в курсі теоретичних концепцій і навчально-методичних підходів до гендерно-сенситивної організації викладання математики в шкільній практиці, які розглядаються в контексті курсу як зразки, що ґрунтуються на обраних прикладах проведення уроків і їх змісту, а також було заплановане представлення своїх власних планів уроків.

При розробці куррикулярного і дидактично-методичного забезпечення курсу були враховані результати гендерно-орієнтованих, професійно-наукових та професійно-дидактичних дискусій в галузі математики та гендерно-орієнтованих досліджень в сфері шкільної та вищої освіти, а також результати соціально-педагогічних досліджень [6].

Стосовно навчальної шкільної практики майбутніх вчителів математики глибоко розглядаються виміри «організації навчального процесу» і «реалізації навчального процесу», а також такі проблемні сфери, як репродукція гендерних стереотипів і хибних знань, пов'язаних з гендерною проблематикою, в процесі гендерно-сенситивного викладання математики.

Завдяки використанню навчальних відео і апробації методів спостереження за навчальним процесом передаються практичні інструменти для рефлексії і подальшого розвитку гендерно-орієнтованої (власне) математичної освіти.

З урахуванням різних умов підготовки вчителів навчальна програма була розроблена в якості модульної системи. Так що можна вивчати курс у цілому або вибрати окремі навчальні одиниці і інтегрувати в інші навчальні контексти.

Курс включає в себе п'ять академічних одиниць або тематичні блоків, які коротко

описані нижче.

Перший блок зосереджено – починаючи з результатів досліджень і закінчуючи ставленням до математики («математичні переконання») – на першому етапі на математичних уявленнях студентів і вплив цих уявлень на майбутнє викладання цього предмета, а також на власне розуміння студентами своєї професії.

На другому етапі детально висвітлено зв'язок між математикою і гендером на основі гендерностереотипізованих атрибутів щодо математичних здібностей, котрі поширені і популяризовані через ілюстровані зображення, та на основі фактичних даних про гендерні відносини в галузі математики з історичної точки зору, з акцентом на маргіналізацію жінок в історії предмета.

Другий блок присвячено емпірично та документально підтвердженим гендерним відмінностям в процесі вивчення математики, котрі розглядаються на прикладах деяких результатів міжнародних порівняльних досліджень з гендерних відмінностей в досягненнях з математики, а також окремо висвітлюється тема математичної самооцінки (Я – концепції).

На відміну від широко розповсюджених гендерностереотипізованих припущень, котрі приписують дівчатам більш низькі математичні здібності і продуктивність, в центрі уваги, з одного боку, знаходиться історична, культурна та контекстнопов'язана неоднорідність, варіабельність або ймовірна стабільність гендерних відмінностей. З іншого боку – з урахуванням ситуації в Німеччині – піднімається питання про причини яскраво виражених гендерних відмінностей в математичній продуктивності, про що свідчать результати міжнародних і національних порівняльних досліджень (TIMSS, PISA, IGLU, IGLU-E, LAU, QuaSUM), а також питання математичної самооцінки (Я – концепції).

З огляду на стійкість (довговічність) припущення про «природність» гендерних відмінностей в центрі уваги **третього блоку** знаходиться критичний аналіз біологічних пояснень гендерних відмінностей в математиці. Ще одним важливим напрямком виступають твердження, котрі ґрунтуються на культурних гендерних стереотипах, зокрема, стосовно математики як «чоловічого домену», які репродукуються через гендерно-орієнтовані переконання, очікування і атрибуції батьків, груп однолітків і вчителів. Особливий акцент зосереджено на факторах, що впливають на шкільне життя і навчання.

У четвертому тематичному блоці зосереджено увагу на окремих аспектах

організації викладання предмету «математика», які можуть зробити свій внесок у репродукцію гендерноспецифічних галузей знань; висвітлено питання проблематизації наслідків застосування питально – розвивального методу (методу Сократа) в математичній освіті стосовно активної участі студентів в процесі навчання, а також критичний аналіз гендерних образів, котрими оздоблені підручники з математики, а також були представлені альтернативні напрямки для розробки уроків. На основі створених для студентів критеріїв організації гендерно-сенситивного уроку з математики представлені дидактичні підходи і методологічні інструменти для навчання, які однаково цікаві для учнів обох статей і надають простір для пошуку індивідуальних підходів до математики і здобуття предметно-специфічних компетентностей.

П'ятий блок присвячено інтерактивній поведінці вчителів. На додаток до роботи з результатами гендерних відмінностей стосовно розподілу уваги і зворотного зв'язку від вчителів і їх вплив на атрибуції успіху і невдачі в учнів, задається питання з точки зору «конструювання гендеру», як і яким чином через взаємодію між викладачами та студентами "створюються" гендерні відмінності стосовно предмету «математика». Цілком очевидно, що гендерно-орієнтоване навчання потребує постійної рефлексії власної педагогічної діяльності стосовно того, яким чином категорія гендеру є «ефективною», дієвою, чинною в якості орієнтира для очікувань і оцінювання.

Вищезгаданий модульний курс «Математика, школа і гендер», як і планувалося, вивчався в зимовому семестрі 2009/2010 у восьми ВНЗ Німеччини, а саме в Аугсбургському (Universitat Augsburg), Білефельдському (Universitat Bielefeld), Бременському (Universitat Bremen), Гиссенському (Universitat Gießen), Гамбургському (Universitat Hamburg), Люнебургському (Universitat Lüneburg), Потсдамському (Universitat Potsdam) університетах та вищому педагогічному закладі м. Людвігсбург (PH Ludwigsburg).

Тільки в Гамбургському університеті курс був імplementований безпосередньо в предмет «математика», в інших навчальних університетах – у викладання (дидактику) математики. В Люнебургському університеті курс було впроваджено в якості блокового семінару; в університеті Потсдама передбачалося викладання в якості двогодинних заходів протягом 14-ти днів, інші шість університетів застосували щотижневого заходи (2 години на тиждень).

Обсяг учасників семінару був від 6 до 30 осіб. Курс був в основному, але не виключно, запропонований в програмі ступеня бакалавра. В університеті Потсдама курс був відкритий як для студентів бакалавріату, так і для студентів магістратури, в Бременському університеті – для програми магістра. Учасники семінару вивчали головним чином математику в контексті підготовки вчителів в галузі початкової, головної і реальної школи (Grund-, Haupt- und Realschulen), близько чверті з учасників були майбутні вчителі гімназій.

Після апробації курсу «Математика, школа та гендер» («Mathematik, Schule und Geschlecht») в вищезгаданих ВНЗ результати були оцінені та оброблені. Довгостроковою метою проекту є впровадження вищезгаданого курсу в освітні програми професійної підготовки вчителів математики, рефендаріату та в програми підвищення кваліфікації вчителів математики, що наразі активно відбувається.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Інтеграція гендерної проблематики в навчальні плани професійної підготовки вчителів сприяє створенню нових, гендерно-рівноправних курсів професійної підготовки і робить свій внесок в систему вищої освіти стосовно запобіганню гендерного кодування. Незважаючи на певні культурно-історичні відмінності в розвитку України та країн Європейського союзу, перспективним вважаємо використання німецького досвіду в професійній підготовці майбутніх учителів у вітчизняних ВНЗ, оскільки це сприятиме модернізації професійної підготовки майбутніх учителів в умовах міжкультурної взаємодії суб'єктів освітнього процесу.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Пазюра Н. В. Гендерне питання в освітній системі КНР / Пазюра Н. В.// Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. /Чернівці: ЧНУ. – 2009. – Вип. 449–450. – С. 98–103.
2. Blunck, A. (2009): GenderMathematik – ein Projekt zur Verbesserung der Lehramtsausbildung im Fach Mathematik.Hamburg, [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://www.mathematik.uni-dortmund.de/>.pdf
3. Budde, J.: Mathematikunterricht und Geschlecht. Empirische Ergebnisse und pädagogische Ansätze. Bonn, Berlin: BMBF 2009.
4. Jansen-Schulz, Bettina/van Riesen, Katharina (2009): Integrative Gendering in Curricula, Hochschuldidaktik und Aktionsfeldern der LeuphanUniversität Lüneburg. In: Auferkorte-Michaelis, Nicole/Stahr, Ingeborg/Schönborn,

Anette/Fitzek, Ingrid (Hg.): Gender als Indikator für gute Lehre: Erkenntnisse, Konzepte und Ideen für die Hochschule. Opladen/Farmington Hills: 65–85.

5. Keitel, Christine (2010): Geschlechtererziehung in der Mathematiklehrerinnenaus- und -fortbildung – Ein immer noch verdrängtes Problem? In: Koreuber, Mechthild (Hg.): Geschlechterforschung in Mathematik und Informatik. Eine (inter)disziplinäre Herausforderung. Baden-Baden: S. 37–48.

6. Mischau, A. et al. (2010) : Auf dem Weg zu genderkompetenten LehrerInnen im Unterrichtsfach Mathematik. In: Journal Netzwerk Frauen- und Geschlechterforschung NRW 27/2010, S. 29–39.

REFERENCES

1. Pazyura, 56 N. V. (2009). *Genderne pytannya v osvityni systemi KNR*. [Gender issue in the education system of PRC] Naukovyy visnyk Chernivetskooho universytetu: zb. nauk. praz / Chernivtsi : ChNU .

2. Blunck, A. (2009): GenderMathematik – ein Projekt zur Verbesserung der Lehramtsausbildung im Fach Mathematik. Hamburg, [Elektronnyy resurs] – Режим доступу: <http://www.mathematik.uni-dortmund.de/> pdf

3. Budde, J.: Mathematikunterricht und Geschlecht. Empirische Ergebnisse und pädagogische Ansätze. Bonn, Berlin: BMBF 2009.

4. Jansen-Schulz, Bettina/van Riesen, Katharina (2009): Integrative Gendering in Curricula, Hochschuldidaktik und Aktionsfeldern der LeuphanUniversität Lüneburg. In: Auferkorte-Michaelis, Nicole/Stahr, Ingeborg/Schönborn,

Anette/Fitzek, Ingrid (Hg.): Gender als Indikator für gute Lehre: Erkenntnisse, Konzepte und Ideen für die Hochschule. Opladen/Farmington Hills.

5. Keitel, Christine (2010): Geschlechtererziehung in der Mathematiklehrerinnenaus- und -fortbildung – Ein immer noch verdrängtes Problem? In: Koreuber, Mechthild (Hg.): Geschlechterforschung in Mathematik und Informatik. Eine (inter)disziplinäre Herausforderung. Baden-Baden.

6. Mischau, A. et al.: Auf dem Weg zu genderkompetenten LehrerInnen im Unterrichtsfach Mathematik. In: Journal Netzwerk Frauen- und Geschlechterforschung NRW 27/2010.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ГРИВКОВА Олена Яківна – аспірантка відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

Наукові інтереси: актуальні проблеми гендерної педагогіки, формування гендерної компетентності майбутніх вчителів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

GRYVKOVA Olena Yakivna – post-graduate student of the Institute of Pedagogical and Adult Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine.

Scope of scientific interests: actual problems of gender pedagogy, formation of gender competence of future teachers.

*Дата надходження рукопису 24. 11. 2017 р.
Рецензент – д. п. н. професор О. С. Радул*

УДК 345. 567.

КЛИМЧУК Ангеліна Миколаївна – викладач кафедри іноземної філології Київського національного університету культури і мистецтв e-mail: klymtchoukangelina@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО МАЙСТЕРНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ВПРОВАДЖУВАТИ СУЧАСНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Технологізація науки та освіти зумовила пошуки інноваційних методів навчання, сучасних інтерактивних технологій та креативного вирішення проблем вивчення іноземних мов. Відповідно зростають вимоги щодо професійної компетентності майбутніх вчителів у застосуванні педагогічних технологій, засобів та способів навчання, що сприятимуть досягненню запланованих цілей

та результатів. В умовах розвитку сучасного суспільства, де інформаційні технології відіграють важливу роль, ключовим аспектом у навчальному процесі залишається вибір та впровадження учителем тих педагогічних технологій, які спрямовані на отримання найефективніших результатів. Сучасні педагогічні технології вивчення іноземних мов засновані на використанні інформаційних технологій: аудіо- та відеоматеріалів, освітніх он-лайн платформ,